

1. UVOD

Finansijska tržišta postoje svugdje gdje se obavljaju finansijske transakcije, ako gledamo sa šireg aspekta posmatranja, dok sa užeg aspekta posmatranja finansijska tržišta su mjesta na kojim se trguje finasijskim instrumentima.

S razvojem moderne robne proizvodnje i kreditnog sistema kontinuirano se stvaraju i različiti oblici platnih i kreditnih instrumenata kojima se realizuju novčane obaveze i potraživanja različitih učesnika u procesu proizvodnje.

Investicione odluke preduzeća zavise od informacija koje se dobijaju sa finansijskog tržišta. Kamatna stopa je ključni parametar finansijskog tržišta. Tržište vrši kreiranje i vrednovanje finansijske aktive na osnovu prinosa i rizika finansijskog instrumenta. Prinos izražava očekivani povraćaj koji ulaganje kapitala donosi, a rizik neizvjesnost prinosa. Vlasnik kapitala odlučuje se na ulaganje sa stanovišta odnosa prema zadovoljavanju tekućih, odnosno budućih potreba. Razvojem kreditnog sistema, vlasnik umjesto da kapital troši, on može da ga stavi na raspolaganje drugom ekonomskom subjektu, koji investira u proizvodni proces. Tada kamata predstavlja za vlasnika kapitala cijenu odricanja od tekuće potrošnje, tj. štednje, ali zato za preduzetnika predstavlja cijenu nedostajuće akumulacije.

Kamatna stopa u osnovi izjednačava buduće vrijednosti novca sa sadašnjom vrijednošću.

1.1. Problem i predmet istraživanja

S jedne strane imamo želju vlasnika banaka i kapitala da svoj višak sredstava plasiraju u razne kredite i hartije od vrijednosti i da pri tome ostvare maksimalnu dobit u vidu kamatne marže, a sa druge strane želja zajmoprimaca da ta sredstva dobiju po što nižoj cijeni. Težnja za postizanjem ciljeva i jednih i drugih dovodi u određenom momentu i do određenih rizika (kamatnih rizika) koji su uslovljeni privrednim, društvenim, pravnim i drugim kretanjima.

Predmet istraživanja: određivanje cijene kapitala preko kamatnih stopa.

1.2. Cilj istraživanja

Cilj istraživanja ovog rada je da približi sam pojam, ulogu i značaj kamate i cijene kapitala, kao i uticaj rizika kamatne stope na finansijskom tržištu.

1.3. Osnovna hipoteza

Osnovna hipoteza glasi: Primjenom standarda propisanih za upravljanje rizikom kamatne stope moguće je u potpunosti eliminisati kamatni rizik u bankarstvu.

1.4. Naučne metode

Metode koje su korištene u radu su metod deskripcije koji se bazirao na literaturi domaćih i stranih autora, stručnim radovima i drugim publikacijama, komparativna metoda poređenja klasične i savremene teorije kamatne stope, te metod analize kao i statističke metode.

1.5. Struktura rada

Rad se sastoji iz više međusobno povezanih cjelina.

U prvom dijelu, UVOD, definisan je problem i predmet istraživanja, cilj i osnovna hipoteza, metode i sadržaj pojedinih dijelova.

Drugi dio, POJAM FINASIJSKOG TRŽIŠTA, globalni pojam tržišta predstavlja susretanje ponude i tražnje koje dovodi do formiranja cijena i do razmjene predmeta trgovanja uz tu cijenu. Finansijska tržišta predstavljaju najznačajniji i najosjetljiviji dio ukupnog ekonomskog i finansijskog sistema svake zemlje.

Treći dio, KAMATNA STOPA, objašnjava pojam, vrste i značaj kamatne stope na finansijskom tržištu kao i ulogu kamatne stope na sadašnju i buduću cijenu finansijskih sredstava.

Četvrti dio, RIZIK KAMATNE STOPE, rizik kamatne stope predstavlja jedan od ključnih rizika za banku. Banka se ne može izolovati od kamatnog rizika, a da bi se mogla zaštititi mora upoznati izvore i oblike. Upravljanje kamatnim rizikom važan je zadatak menadžmenta banke, jer kamatni rizik može biti važan izvor uticaja na profitabilnost i vrijednost imovine dioničara.

Peti dio, ZAKLJUČAK, predstavlja zbirni rezultat istraživanja do kojih se došlo u radu, a kojim je djelimično dotaknuta i potvrđena postavljena hipoteza.